

Pasakų laivu aplink pasaulį

Iliustravo
Anne Hofmann

Iš vokiečių kalbos vertė
Zita Baranauskaitė-Danielienė

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

Turinys

Undinėle (<i>Danija</i>)	7
Molinas arkllys (<i>Šiaurės Amerika</i>)	15
Ali Kvadjahas ir Bagdado pirklys (<i>Persija</i>)	23
Džekas ir pupa (<i>Anglija</i>)	31
Jonukas ir Grytutė (<i>Vokietija</i>)	39
Vėžlys ir kiškis (<i>Afrika</i>)	45
Brangakmenių laukas (<i>Švedija</i>)	51
Vasilisa Gražioji (<i>Rusija</i>)	59
Paukščių taika (<i>Birma</i>)	69
Gražuolė ir Pabaisa (<i>Prancūzija</i>)	71
Naktį spindintys perlai (<i>Kinija</i>)	83
Erškėtrožė (<i>Vokietija</i>)	91

Rusmenėlė (<i>Airija</i>)	95
Aladinas ir stebuklingasis žibintas (<i>Persija</i>)	99
Ar mes ne broliai? (<i>Kongas</i>)	109
Nauji karaliaus drabužiai (<i>Danija</i>)	110
Pilis į rytus nuo Saulės, į vakarus nuo Mėnulio (<i>Norvegija</i>)	114
Batuotas katinas (<i>Prancūzija</i>)	123
Mergaitė iš obuolio (<i>Italija</i>)	127
Savanaudis milžinas (<i>Anglija</i>)	133
Kalifas gandras (<i>Vokietija</i>)	139
Liūtės dovana (<i>Afganistanas</i>)	144
Siuvėjėlis Smigi Adatėlė (<i>Lenkija</i>)	147
Šaltiniai	150

Undinėlė

Mėlynose jūros gelmėse, prašmatnioje pilyje, gyveno kadais jūrų valdovas. Pilies mūras buvo raudonų koralų, aukšti smailiaarkiai langai – žėrinčio gintaro, o stogas tviskėjo baltomis it sniegas kriauklėmis. Valdovas jau seniai našlavo, bet turėjo motiną – išmintingą seną moterį, ši prižiūrėjo jo namus, o ir gerų patarimų duodavo.

Jūrų valdovas turėjo šešias dukteris, vieną už kitą gražesnes. Nors visų gražiausia buvo jauniausioji. Oda skaisti it šaltinio vanduo, akys mėlynos, lyg giliausia jūros gelmė, pečiais slysdami vilnijo ilgi nuostabūs plaukai. Bet kojų jos neturėjo – tik žuvies uodegas,

mitriai, kaip ir kitos jūros būtybės, vasnodamos jomis plaukiojo jūroje.

Per dienas žaidė karalaitės rūmuose su žuvimis. Šios, lyg naminiai gyvūnėliai, leisdavosi glostomos.

Prie pilies buvo įstabus įvairiaspalvių medžių ir žėrinčių augalų sodas, kerojās aukso smilčių žemėj.

Kiekviena jūros karalaitė turėjo tame sode savo plotelį, želdinamą ir puoselėjamą pagal savo pomėgius. Jauniausioji, tyli, mažli mergaitė, savam lopely susipylė saulės formos lysvę. Nieko nebuvo jai mieliau kaip pasakojimai apie žmones, apie pasaulį jūros krante. Ją kerėjo tai, kad žemėj gėlės kvepia – vandeny taip nebūna, kad ten skrajoja paukščiai ir jų puikios giesmės skamba medžiuose.

– Penkiolika sukakusios galėsite išnirt paviršium ir, ant uolos įsitaisiusios, lydėt pro šalį plaukiančius laivus, – tikino močiutė, tad karalaitės

nerimastaudamos, nekantraudamos laukė tos nepaprastos dienos.

Pabuvojusi žemėje, kiekviena karalaitė vis ką kita pasakojo. Vyriausiajai neapsakomai patiko švytintis mėnulis, antrąją džiugino saulė, šilti jos spinduliai. Trečioji matė žalių vynuogienojų apraizgytas kalvas, ketvirtoji pamėgo begaliniai aukštą dangaus skliautą, o penktoji, žiemą gimusi, žavėjosi didžiulėmis vandens nešamomis įvairių formų ledo lytimis.

Vyresnėlės seserys kaskart visos kartu išnerdavo. Susiėmusios rankomis plaukiodavo apie laivus ir taip saldžiai giedodavo, kad amžiams jūreivius pakerėdavo.

O jauniausioji, tuotarp penkiolikos dar nesukakusi, jūros gelmėse tūnojo ir labai liūdėjo.

„Kada gi penkiolikos sulauksiu“, – dūsavo ir regėjosi jai, tarsi laikas būtų sustojęs. Bet išaušo ir jos didi diena. Močiutė ant puikiųjų plaukų uždėjo jai lelijų vainiką, aukštai kilmei paliudyti į žuvies uodegą įsegė aštuonias austres. Vakare Undinėlė išniro į jūros paviršių. Saulė leidosi, debesys ir vanduo rausvai gelsvais atšvaitais tvyksčiojo.

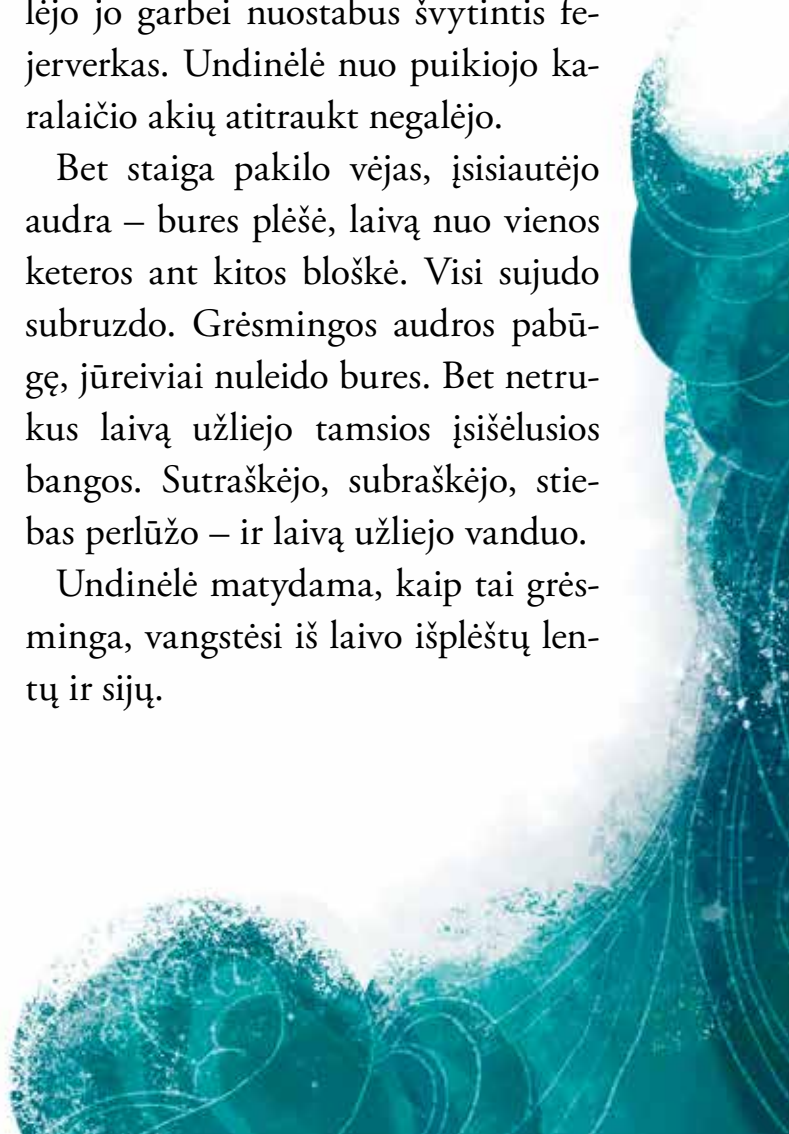
Oras buvo malonus, gaivus, jūra ramutėlė.

Greta plūduriavo didelis tristiebis laivas, iš jo atsklido muzika, jūreivių dainos.

Susidomėjusi Undinėlė nusiyrė prie kajutės lango ir pažvelgė vidun. Ten buvo daug gražiai apsitausių, pasipuošusių žmonių, o pats gražiausias tarp jų – karalaitis. Toks pat jaunas kaip ir Undinėlė, didelių tamsių akių, nepaprastai prašmatnius drabužius vilkėjo. Laive šventė jo gimtadienį, tad, vos šiam įžengus į dieną, pliūptelėjo jo garbei nuostabus švytintis fejerverkas. Undinėlė nuo puikiojo karalaičio akių atitraukt negalėjo.

Bet staiga pakilo vėjas, įsisiautėjo audra – bures plėšė, laivą nuo vienos keteros ant kitos bloškė. Visi sujudo subruzdavo. Grėsmingos audros pabūgę, jūreiviai nuleido bures. Bet netrukus laivą užliejo tamsios įsišėlusios bangos. Sutraškėjo, subraškėjo, stiebas perlūžo – ir laivą užliejo vanduo.

Undinėlė matydama, kaip tai grėsminga, vangstėsi iš laivo išplėštų lentų ir sijų.

O paskui laivas subyrėjo, atsklido šauksmai, ir tada ji pamatė į vandenį krintantį ir gelmėn nyrantį karalaitį. Undinėlė žinojo, kad vandeny žmonės negeba gyventi. Tad per aukštas bangas, tarp storlenčių yrėsi, iki pastvėrė išsekusį karalaitį. Suėmė, galvą virš vandens iškėlė, kad tiktai kvėpuotų.

Ryte audra nurimo. Sąmonės netekusį karalaitį Undinėlė nuplukdė

į nedidukę įlanką, atsargiai paguldė ant žemės. Pabučiavo į skruostus ir, regėjos, jaunas karalaitis gyvastį atgauna. Tada nuplaukė į jūrą ir iš tolo žvelgė, kas bus.

Suskambo varpai, atbėgo merginų būrelis – ir aptiko karalaitį. Atsitokėjęs tarsi dėkodamas šyptelėjo joms. Undinėlei, iš tolo žvelgiančiai, nesišypsojo, nė nežinojo, kad gelbėtoja jiniai.

Undinėlė grįžo pas seseris ir buvo dar tylesnė nei anksčiau.

Vakarais, vildamasi pamatyti mylimąjį karalaitį, vis išnirdavo iš jūros. O paskui iš seserų sužinojo, kur yra karalaičio pilis. Pilis buvo šviesaus žvilgančio marmuro, jos laiptai ligi pat jūros vedė.

Undinėlė nuplaukdavo ten, užsi-glaudusi ilgai žvelgdavo į karalaitį, o šis manėsi ten vienas pats esąs.

Matė Undinėlė ir daugiau žmonių – žvejus valtyse, karalaičio dvariškius, ir kaskart vis labiau tuos žmones pamildavo.

– Žmonės, jei tik nenuskęsta, amžinai gyvena? – kartą paklausė močiutės.

– Ne, – atsakė ši, – ateina laikas, ir jie miršta, kaip ir mes. Mes tris šimtus metų gyvenam, o tada mirštame ir pavirstame jūros puta. Mums tai yra pabaigų pabaiga. O žmonės turi nemirtingą sielą, po mirties ji kopia į dangų, į spindinčias žvaigždes.

Undinėlė atsiduso ir liūdnai pažvelgė į žuvies uodegą.

– Kaipgi galėčiau šitai padaryti, – pratarė, – kojų juk neturiu!

– Tu tik dėliaukis gyvenimu, – tars-telėjo močiutė, – šįvakar bus šventė!

Tai buvo prašmatni šventė, puikesnių nė nebūna.

Bet Undinėlė nesidžiaugė. Nieko kito pasauly ji taip netroško, kaip tap-ti žmogum ir būt su karalaičiu.

Buvo tokia sena jūrų ragana, ta mo-kėjo burtų. Undinėlė nuplaukė pas ją klausti patarimo.

Jūrų ragana gyveno tamsiame tarpklyje. Vandens gyvatės vijosi apie gličias uolas, raganos namai buvo su-ręsti iš baltų kaulų.

– Žinau, ko tu nori, – pasisveikino jūros ragana. – Tai kvaila, bet gausi, jei nori. Duosiu tau gėrimo, išgersi ir žuvies uodega kojomis pavirs. Tau skaudės, kiekvieną žingsnį žengsi tarsi stiklo šukėm. Betgi pagalvok: jei karalaitis nepamils tavęs, puta pavirsi ir pražūsi. O dovanų už pagalbą tavo balso noriu. Tokio puikaus balso dar nesu girdėjęs!

Undinėle išsigando:

– Atiduoti balsą? Bet kas gi man tada dar liks?

– Puikus stotas, skraji eisena, nuostabūs plaukai... bet jei nenori...

– Tebūnie! – sušuko Undinėle.

Klastingai vyptelėjusi ragana ištiesė stebuklingo gėrimo taurę. O tada nūrė jai liežuvį ir balsas pranyko.

Undinėle, nuplaukusi prie karalaitio rūmų, išgėrė taurę. Nuvėrė skausmas, ji prarado sąmonę, o rytą pabudo tarsi iš gilaus miego. Susivokė ant kranto esanti, tįsojo ten kaip puikūs karalaitis anuomet. Kai atsimerkė, šis stovėjo greta išmeigęs į ją tamsias akis. Paklausė, iš kur ji čia, kas ji. Bet toji negalėjo atsakyti, tad suėmęs jos ranką nusivedė į pilį.

Visi žavėjos Undinėle, aprengė ją puikiais šilko rūbais – atrodė lyg tikra karalaitė.

